

og Indretninger, der tjener til Dannelse og Regulering af Indkomststrømmen, ligesom det, naar Penge defineres som Betalingsmidler, betyder de Forholdsregler og Indretninger, der tjener til Betalingsmidlernes Tilblivelse og Regulering.

Endnu skal et Punkt nævnes. Jeg har i min Bog søgt at godtgøre, at Omsætningen af bestaaende Ting: Raavarer, Halvfabrikata, Maskiner, fast Ejendom, mellem Foretagerne indbyrdes kan ske og i Reglen sker uden Anvendelse af Centralbankpenge, men at disse Betalinger ikke er Indkomstbetalinger, og at der derfor ikke ved saadanne Transaktioner skabes Penge i min Betydning af Ordet.

Det er, siger Axel Nielsen, rigtigt, at der ikke i Forbindelse med disse Omsætninger finder Produktion Sted, men det er positivt urigtigt, at der ikke skabes Indtægt.

Det forekommer her uklart, hvad Axel Nielsen mener med Ordet Produktion. Produktionen kan ikke gives kvantitativt Udtryk paa anden Maade end ved Kroner pr. Tidsenhed, og dette Værdiudtryk kan næppe være forskelligt fra Indkomsten. Man plejer saaledes at sætte Indkomst = Produktion af Konsumgoder plus Produktion af Investeringsobjekter. Nogle skiljer Eksportproduktionen ud som en særlig Gruppe, men i alle Tilfælde er Indkomsten helt dækket af Produktionsværdien.

Hvis Axel Nielsen kan akceptere denne Betragtning og samtidig erkender, at der ikke finder Produktion Sted i Forbindelse med de nævnte Omsætninger, kan han ikke fastholde, at min Paastand er positivt urigtig.

Jeg kan ogsaa her henvise til Schumpeters kendte Artikel i Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik 1917—18, hvor han jo sætter Indkomsten = Produktionen og Forbruget af Konsumgoder, idet han gaar ud fra et stationært Samfund. Det, Schumpeter gør, er jo netop at eliminere Mellemtransaktionerne af Kvantitetsligningen, en Fremgangsmaade, man i stigende Grad har fulgt siden, og han begrundet dette meget indgaaende netop med, at der ikke skabes Indkomst i Forbindelse med disse Transaktioner.

Men iøvrigt er det indlysende, at Indtægten i Samfundet ikke kan forøges ved, at Foretagerne sælger til hinanden; for hvad Sælgeren faar ind, maa Køberen føre til Udgift paa sit Omkostningsregnskab.

ANMÆRKNING TIL BEMÆRKNINGER TIL EN ANMELDELSE

Af AXEL NIELSEN

Professor Jørgen Pedersen indleder med, at min Anmeldelse af hans Bog ikke indbyder til saglig Drøftelse. — Det samme kan jeg sige om hans ovenstaaende Bemærkninger, selv i den stærkt afdæmpede Form, hvori de nu fremtræder.

Jeg skal derfor afholde mig fra en saadan; blot vil jeg bemærke, at for en Bog, der kalder sig: Pengeteori og Pengepolitik, maa selvsagt Definitionen af Penge være af afgørende Betydning.

Lad mig imidlertid minde om, at ogsaa andre har set paa hans Forfatterskab med Mistillid. Da han saaledes i 1933 søgte et Docentur ved Københavns Universitet, udtalte det nedsatte Udvalg enstemmigt om hans Kvalifikationer — jeg citerer ordret efter Universitets-Aarbogen 1933—34, S. 24, for ikke igen at blive beskyldt for Illoyalitet: »Imidlertid antager hans Dristighed undertiden Karakter af Uforsigtighed og fører ham til Konklusioner, som han næppe vilde være kommet til ved nærmere Gennemarbejdelse. Paa flere Punkter viser han manglende Evne til skarpt at forfølge et teoretisk Ræsonnement; i visse Tilfælde aabenbarer han ogsaa et mangelfuldt Kendskab til foreliggende Litteratur om de Emner, han behandler. Hans Produktion er derfor ingenlunde fejlfri.«

Denne Karakteristik af Professor Jørgen Pedersens Forfatterskab er efter min Mening desværre stadig træffende, ja, i endnu højere Grad end i 1933.